

Sprijinul acordat fermierilor din UE în contextul crizei cauzate de coronavirus

Agricultorii din UE se numără printre acei lucrători care nu au văzut o schimbare dramatică în rutinele lor zilnice de la izbucnirea crizei cauzate de coronavirus. Aceștia continuă să producă pentru a oferi hrană cetățenilor UE. Unele măsuri de protejare a sănătății publice au afectat grav activitățile agricole și vânzările. Deși UE a luat o serie de măsuri pentru a atenua impactul, posibilitatea unor măsuri suplimentare este una dintre prioritățile agendei politicii agricole.

Impactul asupra activităților agricole

Deși agricultura a continuat în timpul pandemiei, activitățile agricole sunt în pericol. Întreruperile lanțului de aprovizionare agroalimentar al UE variază de la dificultățile de acces la aprovizionare și la lucrători agricoli până la limitările și închiderile piețelor de destinație pentru produse. Situația variază în funcție de produs și regiune, criza lovind în momente diferite. Munca sezonieră joacă un rol important în diferite etape ale procesului de producție pentru fructe și legume, vin și alte culturi permanente. Dincolo de lanțurile de aprovizionare, criza afectează de asemenea prețurile și cererea finală. Absența cererii generate în mod normal de sărbătorile religioase de primăvară și celebrări private a avut deja un impact major asupra sectoarelor atât de diverse, precum producția de carne de oaie și floricultura. Închiderea restaurantelor și serviciilor de catering a avut un efect dramatic asupra consumului de carne și vin. Perspectiva Comisiei Europene din aprilie 2020 subliniază efectele asupra consumatorilor, care neglijează valoarea ridicată a cărnii de vită în favoarea cărnii de pasăre, mai puțin costisitoare. Reprezentanții fermierilor au subliniat costurile legate de caracterul sezonier al anumitor produse (cum ar fi florile și plantele ornamentale, sectorul cel mai afectat, cu o scădere a cererii de până la 80%) și costurile legate de pierderea piețelor obișnuite (cum ar fi piața ouălor și a produselor din ouă). Volumele excedentare de lapte au rezultat dintr-o scădere a cererii iar unele fabrici de produse lactate nu pot face toate livrările. Deși producția agricolă este pe drumul cel bun pentru acest an, impactul final va depinde de modul în care criza va evolua și de strategiile implementate.

Măsuri de sprijin ale UE

Uniunea Europeană a luat mai multe măsuri pentru a atenua impactul crizei asupra fermierilor și a activităților agricole.

Menținerea lanțului de aprovizionare agroalimentar: Instrucțiunile emise de Comisie la mijlocul lunii martie privind asigurarea disponibilității bunurilor și serviciilor esențiale și a liberei circulații a lucrătorilor ajută statele membre să colaboreze, în ciuda măsurilor restrictive de gestionare a granițelor, pentru a proteja sănătatea. Obiectivele sunt acelea de a permite camioanelor care transportă mărfuri să treacă prin punctele de trecere rapidă a frontierei (culoare verzi) și de a permite lucrătorilor cu ocupații critice (inclusiv lucrătorii agricoli sezonieri) să călătorească la locurile lor de muncă.

Sprijinirea activităților și simplificarea operațiunilor comerciale: Inițiativele legislative recente au adaptat regulile politicii agricole comune la criză. Fermierii și actorii din domeniul dezvoltării rurale au acum mai mult timp pentru a solicita subvenții UE, întrucât termenul a fost amânat de la 15 mai la 15 iunie 2020 (mai multe state membre au decis să profite de această extindere și să acorde mai mult timp beneficiarilor PAC). Avansurile majorate pentru plățile subvențiilor UE pentru anul 2020 vor contribui la creșterea fluxurilor de trezorerie (astfel de creșteri înseamnă avansuri mai mari atât pentru plățile directe de la 50% la 70% cât și pentru plățile pentru dezvoltare rurală de la 75% la 85%). Reducerea controalelor fizice la fața locului pentru ajutoarele din cadrul PAC, însoțite de flexibilitate în ceea ce privește verificarea cerințelor necesare înainte de efectuarea plăților, vor contribui la reducerea birocrăției și la evitarea întârzierilor la efectuarea plăților, minimizând în același timp contactul fizic dintre fermieri și inspectori.

Raspunsul Coronavirus la inițiativa Plus de Investiții introduce flexibilitatea și simplificarea utilizării FEARD (Fondul European Agricol pentru Dezvoltarea Rurală), inclusiv condiții favorabile pentru împrumuturi și garanții, acoperirea costurilor operaționale de până la 200.000 € și marja de manevră pentru ca țările UE să-și modifice programele de dezvoltare rurală, astfel încât să se realoce fonduri reziduale.

Pe lângă măsurile PAC, cadrul temporar pentru ajutoarele de stat permite statelor membre să asigure lichiditatea pentru întreprinderi prin intermediul unei serii de măsuri, cum ar fi împrumuturile publice sau subvenții directe. Fermierii pot beneficia de sume de până la 100.000€ fiecare, suplimentați de ajutoare de minimis (ajutor național pentru agricultură acordat fără a fi necesară aprobarea prealabilă a Comisiei) în valoare de 20.000€(sau în anumite cazuri 25.000€ per fermă.

Suținerea piețelor agricole: Pe 22 Aprilie, Comisia a anunțat o serie de măsuri pentru a sprijini piețele agricole cele mai afectate de criză. Pachetul de propuneri ar oferi ajutor pentru retragerea de pe piață și depozitarea privată a anumitor produse(pudră de lapte degresat, unt, brânză, carne de vită și oaie și carne de capră. Măsurile de gestionare a crizei vor deveni o prioritate în utilizarea de fonduri în programele de sprijin pentru vin, fructe și legume, ulei de măsline, apicultură și în programul școlar al UE. Derogările de la normele de concurență ar permite operatorilor din sectorul laptelui, floriculturii și al cartofilor să coopereze în legătură cu planificarea producției sau retragerea produselor de pe piață.

Investirea în agricultură și bioeconomie: La începutul lunii aprilie, Banca de Investiții Europeană(BIE) a lansat un program de împrumuturi în valoare de 700 milioane euro în vederea deblocării unor investiții în agricultură și bioeconomie în valoare de aproape 1.6 miliarde euro..Inițiativa de finanțare dorește să

sprijine o gamă largă de proiecte pentru investiții de la 15 milioane euro la 200 milioane euro de către companiile care își desfășoară activitatea în agricultură, silvicultură, piscicultură și acvacultură sau în lanțul valoric în amonte sau în aval.

Dezbateri privind viitoarele instrumente și acțiuni ale UE

Atât autoritățile naționale, cât și părțile interesate au salutat măsurile inițiale ale UE. Cu toate acestea, mulți au solicitat măsuri suplimentare și mai bine direcționate pentru finanțarea în afara bugetului PAC.. Membrii din Comitetul pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală a Parlamentului European și miniștrii agriculturii din UE au solicitat Comisiei să depună eforturi suplimentare pentru a aborda dificultățile agricultorilor din UE. Comisia a subliniat necesitatea de a utiliza orice fonduri necheluite pentru dezvoltare rurală, având în vedere lipsa banilor într-un moment în care majoritatea fondurilor s-au epuizat și bugetul viitor nu a fost încă stabilit.

Măsuri de piață: Normele privind organizarea comună a piețelor produselor agricole (Regulamentul OCP) prevăd că Comisia poate activa măsuri excepționale și de urgență, așa cum au fost cele anunțate pe 22 aprilie și prezentate mai sus pentru a aborda perturbările pieței. Astfel de măsuri au fost cele mai comune și și solicitate urgent de către toate părțile interesate, împreună cu propuneri mai specifice, cum ar fi sprijinul de criză pentru distilarea vinului în etanol pentru fabricarea dezinfectantului.

Rezervă pentru situații de criză: Normele de finanțare a Politicii Agricole Comune (Regulamentul orizontal PAC) prevăd o rezervă pentru crizele din agricultură, bazată pe o reducere anuală a plăților directe către fermieri pentru a finanța măsuri excepționale. În cazul în care nu sunt utilizate, aceste sume sunt rambursate fermierilor la sfârșitul anului. Implementarea rezervei ar putea fi gratuită până la 478 milioane euro, dar o asemenea decizie ar însemna, mai târziu, mai puțini bani pentru fermieri

Dezvoltare Rurală: Politica de Dezvoltare Rurală a UE este bazată pe programele naționale multianuale(câteodată regionale), co-finanțate de Statele Membre. Potrivit Comisiei, aproximativ 6 miliarde de euro sunt încă disponibile în programele care se încheie în 2020, sau mai mult decât dublu decât dacă sunt luate în considerare apelurile pentru cererile nefinalizate. Ajustările sunt posibile pentru a redirecționa fondurile rămase către măsurile care ar putea ajuta fermierii și zonele rurale cele mai afectate de criză, precum sprijinul pentru investiții în refacerea potențialului de producție al exploatațiilor agricole sau crearea de unități medicale în zonele rurale. EU can act to prevent the restrictive measures adopted to protect health from limiting trade in the internal market, while also outlawing unfair trading practices. În plus, atunci când programele includ instrumente de gestionare a riscului, acestea pot compensa fermierii pentru pierderile lor.

Viitorul buget agricol: Sprijinul UE pentru fermieri și zonele rurale continuă să joace un rol major în bugetul UE, plățile directe către fermieri reprezentând cea mai mare parte a cheltuielilor totale ale PAC. Astfel de plăți ajută ca fermele să fie mai profitabile, dar acestea pot funcționa și ca o plasă de siguranță în cazul în care există pierderi de venituri în perioade dificile din agricultură. Hectarele lor pot fi direcționate către anumite tipuri de exploatații. Propunerile aflate în discuție pentru bugetul UE după 2020 și PAC prevăd o reducere a fondurilor din agricultură pentru perioada 2021-2027. Dacă resursele sunt redirecționate din cauza crizei actuale, asigurarea unui buget adecvat al PAC după 2020 care să acorde o atenție deplină rolului esențial al politicii agricole, se va dovedi extrem de important.

Comerț: Rolul comerțului în sistemul alimentar al UE depășește schimburile de alimente și băuturi, incluzând comerțul cu inputuri agricole, materiale de ambalare, echipamente și orice provizii care contribuie la securitatea alimentară. Așa cum securitatea alimentară nu poate fi atinsă la nivel local, și autosuficiența nu poate funcționa oriunde, UE poate acționa pentru a preveni limitarea măsurilor restrictive adoptate pentru a proteja sănătatea prin limitarea comerțului pe piața internă, dar și prin interzicerea practicilor comerciale nelocale. În plus, UE poate acționa la nivel global pentru a favoriza schimburile, prin intermediul discuțiilor bilaterale cu partenerii comerciali (de exemplu privind tarifele vamale americane la exporturile UE) și prin intermediul promovării produselor UE pe piață. Pe o parte defensivă, există apeluri pentru a revizui normele privind cotele de import din UE din țările terțe și de a lăsa deoparte negocierile sensibile din punct de vedere agricol.

This document is prepared for, and addressed to, the Members and staff of the European Parliament as background material to assist them in their parliamentary work. The content of the document is the sole responsibility of its author(s) and any opinions expressed herein should not be taken to represent an official position of the Parliament. Reproduction and translation for non-commercial purposes are authorised, provided the source is acknowledged and the European Parliament is given prior notice and sent a copy. © European Union, 2020.

eps@ep.europa.eu (contact) <http://www.eprs.ep.parl.union.eu> (intranet) <http://www.europarl.europa.eu/thinktank> (internet) <http://epthinktank.eu>

